

معرفی و بررسی کتاب فرهنگ علوم اجتماعی

جولیوس گولد - ویلیام ل. کولب

ترجمه: گروه مترجمان*

ویراستار: محمدرضا زاهدی مازندرانی

تهران - انتشارات مازیار - ۱۳۷۶

۹۳۷ ص + مقدمه و واژه‌نامه

تاکنون شماری کتاب با عناوین دائرةالمعارف و فرهنگ در زمینه‌های علوم اجتماعی به مفهوم عام و رشته‌های گوناگون علوم اجتماعی به مفهوم خاص مانند جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی در ایران تألیف، ترجمه و انتشار یافته است که از آنها به عنوان نمونه می‌توان از کتاب‌های زیر نام برد.

۱- فرهنگ علوم اجتماعی - آلن بیرو - ترجمه: دکتر باقر ساروخانی - ۱۳۶۷

۲- فرهنگ جامعه‌شناسی - نیکاماس ابرکرامبی و دیگران - ترجمه: حسن پریان ۱۳۶۷

۳- فرهنگ مردم‌شناسی - میشل پانوف - میشل پرن - ترجمه: دکتر اصغر عسکری خانقاه ۱۳۶۸

۴- دایرةالمعارف علوم اجتماعی - تألیف: دکتر باقر ساروخانی - ۱۳۷۰ در کنار این کتب تعدادی کتاب نیز در

پیوند با علوم اجتماعی منتشر شده که مبنای آنها براساس لغات است که از آن دسته می‌توان از سه کتاب زیر نام برد.

۱- واژگان فلسفه و علوم اجتماعی - داریوش آشوری ۱۳۵۵

۲- واژه‌نامه فلسفه و علوم اجتماعی - دکتر جمیل صلیبا - ترجمه: کاظم برگ نیسی - صادق نجاری

۳- فرهنگ اصطلاحات فلسفه و علوم اجتماعی - ماری بریجانیان - ۱۳۳۲

اصل کتاب اخیر یعنی فرهنگ علوم اجتماعی در سال (۱۹۶۴) به وسیله دو تن از دانشمندان انگلیسی و امریکائی تهیه شده و توسط سازمان آموزش علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) انتشار یافته است.

متن کتاب حاوی اطلاعاتی در حوزه‌های گوناگون علوم اجتماعی به شرح زیر است:

۱- علم سیاست

۲- انسان‌شناسی

۳- روان‌شناسی

۴- جامعه‌شناسی

۵- اقتصاد

اطلاعات مربوط به حوزه‌های فوق به وسیله گروهی از کارشناسان انگلیسی و امریکائی با نظارت جولیوس گولد و ویلیام ل. کولب تهیه و تنظیم شده است. ۱۲۰۰ اصطلاح و مفهوم علوم اجتماعی در این کتاب مورد بحث و بررسی قرار گرفته که شیوه بررسی آنها در مقدمه کتاب توضیح داده شده است. هر مفهوم و اصطلاح در چند بند (به تناسب موضوع) به شرح زیر آمده است.

A- معنای کلی اصطلاح و مفهوم

B- زمینه تاریخی

C- کاربردهای تخصصی

D- کاربردهای آن در زمینه‌های دیگر

E- موارد تکمیلی

فرهنگ علوم اجتماعی در مجموع با توجه به کمبود کتاب‌های اساسی در زمینه علوم اجتماعی در ایران علیرغم کهنگی آن (۱۹۶۴) قابل توجه و استفاده است و در روند تداوم و تکامل کتاب‌های مرجع در حوزه علوم اجتماعی در ایران قرار می‌گیرد.

در پایان به بعضی اشکالات که در نگاهی گذرا بر این کتاب مورد توجه قرار گرفته است پرداخته می‌شود تجدید چاپ در جهت اصلاح آنها اقدام شود.

الف - ترتیب فهرست اسامی مترجمان در روی جلد و صفحه آغاز کتاب یکسان نیست. فهرست نخستین غیرالفبائی و فهرست دومی الفبائی است. دلیل این کار برای خواننده مجهول است.

ب - تعدادی اشکالات چاپی در کتاب به چشم می‌خورد که از آن جمله عبارتند از:

۱- ناجی بجای تاجی (روی جلد)

۲- م- ماهر بجای ف- ماهر - (ص ۲۵۸)

۳- عزیز بجای عزیز (در صفحه اول)

ج - در آغاز کتاب در پایان اصطلاح «آئین» بدو اصطلاح (مراسم) و (آئین) در فرهنگ اندیشه نو ارجاع داده شده که به نظر می‌رسد ارجاع دوم مربوط به کتاب دیگری است.

د- موضوعات ترجمه شده از حیث کیفیت و کمیت در موارد متعدد در ارتباط با مترجمان آنها درخور بحث و بررسی است.

* متن کتاب جمعاً توسط ۳۷ نفر ترجمه شده که از این تعداد نام ۳۲ نفر در روی جلد و صفحه آغاز کتاب و نام ۵ نفر در ضمن صفحات کتاب آمده است.

بیژن زرشکیان

